

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

С.М.Коваленко

«07» травня 2020 р.

Програма

вступного комплексного іспиту з фахових туристичних дисциплін
для вступу на III курс факультету економіки, соціальних
технологій та туризму для продовження навчання
за напрямом підготовки 242 «Туризм»

Затверджено на засіданні приймальної комісії
(протокол №7 від «07» травня 2020 р.)

Київ-2020

Зміст

	стор.
Вступ.....	3
1. Опис основних розділів програми.....	3
2. Орієнтовний перелік питань, які виносяться на випробування.....	4
3. Структура екзаменаційного білету.....	5
4. Критерії оцінювання відповідей вступника.....	6
5. Рекомендована література.....	6

Вступ

Програма вступного екзамену призначена для осіб, які вступають на III – ій курс за напрямом підготовки – 242 «Туризм» на основі раніше здобутої вищої освіти ОКР «Молодший спеціаліст» з галузі знань 24 «Сфера обслуговування».

Цією програмою передбачається перевірка знань студентів з фундаментальних туристичних дисциплін «Основи туризмознавства», «Історія туризму», «Рекреалогія», «Туристичне краєзнавство», «Туристична картографія», «Географія туризму», «Туристичне країнознавство», «Організація активного туризму», «Екскурсознавство». У програмі поданий перелік основних питань, а також список рекомендованої літератури, приклад білету і критерії оцінювання відповідей вступника.

1. Опис основних розділів програми

Тема 1. Теорія та методологія рекреалогії

Поняття рекреалогії. Основні поняття рекреалогії: дозвілля, відпочинок, рекреація, вільний час. Функції рекреації.

Елементарні рекреаційні заняття, їх основні характеристики. Класифікація рекреаційної діяльності.

Поняття «рекреаційна система» та її підсистеми.

Тема 2. Рекреаційні ресурси та їх раціональне використання

Природні рекреаційні ресурси. Історико-культурні ресурси, їх класифікація.

Рекреаційне природокористування, його функції.

Пріоритетні напрями державної політики України в галузі туризму і рекреації.

Тема 3. Туризм як вид господарської діяльності

Туризм як сфера господарської діяльності. Поняття туристичної послуги, її соціально-економічна характеристика. Основні поняття та визначення в туризмі: турист, туризм, туристична діяльність, туристична і паратуристична інфраструктура, туристична індустрія, туристичні ресурси, суб'єкт туристичної діяльності.

Функції туризму в суспільстві: оздоровча (рекреаційна), виховна, політична, економічна, екологічна, холистична, господарсько-економічна функція туризму.

Умови розвитку туризму: природно-географічні, історико-політичні, соціально-економічні, демографічні.

Туристичний продукт та його складові: туристичні послуги, туристичні товари, антропологічні умови та ресурси.

Класифікація туризму за видами. Класифікація туризму за формами: групові та індивідуальні подорожі. Класифікація маршрутів та турів. Класифікація туристичних підприємств. Типи туристів та ознаки їх класифікації.

Основні показники, що включені в статистику туризму.

Сталий розвиток туризму та дестинацій.

Тема 4. Формування туристичної політики

Міжнародне співробітництво в галузі туризму.

Світова туристична політика та роль міжнародних організацій в її формуванні, регулюванні.

Туристична політика України на сучасному етапі.

Тема 5. Теоретичні основи формування рекреаційних комплексів

Етапи та стадії формування територіальних рекреаційних комплексів. Типи рекреаційних комплексів та їх класифікації. Принципи і фактори розміщення рекреаційних комплексів (принцип соціальної спрямованості і функціональної орієнтації рекреаційних комплексів, принцип ринкових відносин, принцип керованості рекреаційного обслуговування, принцип інтенсивного природокористування та збереження екологічної рівноваги, принцип державного регулювання та правового забезпечення).

Сутність та складові рекреаційно-туристичної індустрії.

Фактори і умови формування рекреаційних районів.

Характеристика існуючого рекреаційного районування світу, регіонів, країн.

Тема 6. Туристсько-рекреаційні ресурси регіонів світу

Європа – провідний рекреаційний регіон світу.

Рекреаційні комплекси американського континенту.

Особливості розвитку рекреаційного господарства в країнах Африки на сучасному стані.

Місце і значення регіону Азія в розвитку рекреації і туризму світу.

Види та рівень розвитку рекреаційно-туристського обслуговування в Австралії. Спеціалізація рекреаційних комплексів Океанії.

Рівень і особливості використання рекреаційного потенціалу країн СНД.

Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України.

Тема 7. Історичний процес розвитку світового та вітчизняного туризму

Періодизація історії подорожей та туризму.

Великі географічні відкриття і їх роль в історії подорожей. Подорожі в культурі Давньої Русі.

Поява та становлення туризму у світі. Характеристика розвитку вітчизняного туризму.

Адміністративно-нормативний період розвитку вітчизняного туризму, основні його риси. Діяльність найбільших туристичних організацій СРСР: ЦРТЕ, ВАТ «Інтурист», БММТ «Супутник».

Сучасний стан розвитку світового туризму.

Тема 8. Теоретичні основи туристичного краєзнавства.

Історичний аспект становлення туристичного краєзнавства.

Класифікація туристичних ресурсів та методика їх оцінки. Теоретичні основи туристичного районування.

Тема 9. Туристичні ресурси України.

Кліматичні природні ресурси України. Бальнеологічні ресурси України. Водні туристичні ресурси України. Рельєф та печери України, як туристичний ресурс. Об'єкти природно-заповідного фонду України. Біотичні туристичні ресурси України. Історико-культурні туристичні ресурси України. Соціально-економічні туристичні ресурси України.

Тема 10. Туристичне районування України.

Схеми районування України з метою туризму та рекреації. Характеристика туристичних регіонів України: Карпатський, Поліський, Подільський, Центральнo-Придніпровський, Чорноморсько-азовський, Кримський, Столичний та Слобідський.

Тема 11. Теоретичні основи туристичної картографії.

Сутність картографії, зв'язки з іншими науками. Основні поняття та терміни. Історія розвитку туристичної картографії і картографування територій у розрізі встановлених періодів. Класифікація картографічних творів та карт.

Тема 12. Топографічна карта.

Топографічні карти та їх використання в туристичній сфері. Елементи математичної основи топографічної карти. Знакові системи та способи картографічного зображення. Способи зображення рельєфу.

Тема 13. Географія туризму.

Сутність та характеристика туристсько-рекреаційного потенціалу. Географія поширення видів туризму в світі та їх характеристика. Сучасні методи дослідження в географії туризму.

Тема 14. Теорія та методика країнознавчих досліджень.

Основні терміни та поняття в країнознавстві. Методи країнознавчих досліджень. Принципи та закономірності у країнознавстві. Територія в країнознавстві: склад території, параметри держави, державні кордони. Географічне положення, природно-рекреаційні ресурси. Основні тенденції глобального розвитку.

Тема 15. Регіональний поділ туризму в світі.

Особливості й принципи районування світу в туризмі. Туристичне районування за класифікацією WTO (в залежності від обсягів турпоїздок, обсягів валютних надходжень, темпів зростання чисельності відвідувачів): Європа, Америка, Східна Азія та район Тихого океану, Африка, Близький Схід, Південна Азія. Характеристика провідних країн туризму в світі (на вибір) за типовим планом вивчення.

Тема 16. Особливості туристичних маршрутів, походів і змагань.

Мета та завдання активного туризму, його основні функції. Організаційні форми туристичних організацій: туристичні клуби, гуртки секції тощо. Основні етапи розробки туристичних маршрутів: обрання району подорожі, прокладання траси маршруту, детальне відпрацювання нитки маршруту. Правила проведення спортивних походів. Особливості змагань із пішохідного спортивного туризму.

Тема 17. Теорія екскурсійної справи.

Екскурсійна справа та її складові. Визначення екскурсії, її сутність та функції, основні ознаки. Особливості екскурсійного методу. Екскурсовод як основний суб'єкт екскурсійної діяльності. Основи майстерності екскурсовода.

Тема 18. Методика створення екскурсії.

Етапи підготовки екскурсії їх зміст та особливості:

Підготовчий етап: визначення ідеї, мети та завдань створення екскурсії; вибір теми; підбір, вивчення та опрацювання літератури та інших джерел інформації щодо тематики екскурсії; підбір та вивчення екскурсійних об'єктів.

Основний етап: складання та вивчення маршруту екскурсії, підготовка контрольного та індивідуального текстів екскурсії та комплектування «портфелю екскурсовода»; вибір методичних прийомів і складання технологічної карти екскурсії. Проведення пробної екскурсії, прийом та затвердження екскурсії.

Тема 19. Методика і техніка проведення екскурсій.

Поняття та зміст методики проведення екскурсій, класифікація методів і прийомів. Методичні прийоми показу, розповіді й руху в екскурсії, їх характеристика та використання у різних видах екскурсій. Особливі методичні прийоми в екскурсії. Техніка проведення екскурсій, її складові. Вимоги до техніки проведення екскурсій.

2. Орієнтовний перелік питань, які виносяться на випробування

1. Поняття рекреалогії. Класифікація рекреаційної діяльності.
2. Поняття «рекреаційна система» та її підсистеми.
3. Природні рекреаційні ресурси.
4. Історико-культурні ресурси, їх класифікація.
5. Рекреаційне природокористування, його функції.
6. Поняття туристичної послуги, її соціально-економічна характеристика.
7. Туризм як сфера господарської діяльності.
8. Функції туризму в суспільстві.
9. Умови розвитку туризму: природно-географічні, історико-політичні, соціально-економічні, демографічні.
10. Туристичний продукт та його складові: туристичні послуги, туристичні товари, антропологічні умови та ресурси.
11. Типи рекреаційних комплексів та їх класифікації.
12. Етапи та стадії формування територіальних рекреаційних комплексів.
13. Принципи і фактори розміщення рекреаційних комплексів.
14. Сутність рекреаційного районування, його мета та завдання.
15. Європа – провідний рекреаційний регіон світу.
16. Рекреаційні комплекси американського континенту.
17. Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України.
18. Сутність та складові рекреаційно-туристичної індустрії.
19. Періодизація історії подорожей та туризму.
20. Великі географічні відкриття і їх роль в історії подорожей.
21. Поява та становлення туризму у світі.
22. Характеристика розвитку вітчизняного туризму.
23. Діяльність найбільших туристичних організацій СРСР: ЦРТЕ, ВАТ «Інтурист», БММТ «Супутник».
24. Характеристика сучасного періоду розвитку вітчизняного туризму.
25. Історія становлення туристичного краєзнавства.
26. Класифікація туристичних ресурсів та методика їх оцінки
27. Теоретичні основи туристичного районування.
28. Характеристика туристичних ресурсів (вид на вибір студента) України.
29. Характеристика туристичного регіону (на вибір студента) України.

30. Перспективи розвитку туристичної галузі України.
31. Історія розвитку картографії в Україні.
32. Поняття про картографічні твори та їх класифікація.
33. Туристичні карти та їх використання.
34. Способи картографічного відображення.
35. Схеми районування України з метою туризму та рекреації.
36. Топографічна карта.
37. Загальні та спеціальні методи дослідження в географії туризму.
38. Характеристика територіально-рекреаційної системи.
39. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів.
40. Географія розвитку пляжного туризму в світі.
41. Географія розвитку культурно-пізнавального туризму в світі.
42. Географія розвитку сільського, зеленого та екологічного туризму в світі.
43. Типовий план вивчення країни.
44. Основні типи регіонів та країн світу.
45. Історико-географічні регіони світу.
46. Характеристика країни за типовим планом вивчення (на вибір).
47. Класифікація маршрутів активного туризму за складністю.
48. Види змагань із пішогохідного спортивного туризму.
49. Правила проведення спортивних походів.
50. Інформація та пропаганда як складові екскурсійно-інформаційної роботи з туристами, вимоги до них.
51. Сутність та ознаки екскурсійного методу.
52. Етапи створення екскурсії.
53. Методичні прийоми показу та розповіді в екскурсії.
54. Методичні прийоми руху і особливі прийоми в екскурсії.

4. Структура екзаменаційного білету

Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань.

Приклад екзаменаційного білету:

1. Поняття рекреалогії. Класифікація рекреаційної діяльності.
2. Етапи створення екскурсії.
3. Характеристика туристичного регіону (на вибір студента) України.

5. Критерії оцінювання відповідей вступника

Знання вступників з кожного питання оцінюються за чотирьохбальною шкалою:

- "відмінно" (5)
- "добре" (4)
- "задовільно" (3)
- "незадовільно" (2)

Оцінка "відмінно" ставиться у тому випадку, коли вступник глибоко і вичерпно знає предмет, основну (обов'язкову) літературу за програмою дисципліни, повно, чітко і грамотно відповідає на питання в обсязі програми.

Оцінка "добре" ставиться в тому випадку, коли вступник твердо знає предмет, основну (обов'язкову) літературу за програмою дисципліни, впевнено відповідає на питання в обсязі програми, при цьому за деякими показниками є недоліки непринципового характеру, якість відповідей вступника у відношенні точності і чіткості викликає зауваження чи виправлення членів комісії у вигляді виправлень і навідних запитань.

Оцінка "задовільно" ставиться в тому випадку, коли вступник виявив знання лише основного матеріалу, але не знає деталей питання, невпевнено вміє використовувати отримані знання для пояснення поставлених питань..

Оцінка "незадовільно" ставиться в тому випадку, коли вступник має поверхневе уявлення по заданому питанню.

Обговорення результатів іспиту у відношенні до кожного вступника проводиться на закритому засіданні предметної комісії. При визначенні підсумкової оцінки члени комісії користуються обчисленням її як середнього арифметичного показника. Рішення про оцінку приймається відкритим голосуванням, в якому приймає участь тільки склад даної комісії, простою більшістю голосів. При рівній кількості голосів, голос голови комісії є вирішальним.

Результати здачі іспиту оголошуються вступникам у день затвердження протоколів приймальної комісії.

4. Рекомендована література

1. Абрамов В. В. Історія туризму. / В. В. Абрамов. – Х., 2010 – 286 с.
2. Абрамов В. В. Спортивний туризм: підруч. для студ. спец. "Туризм", "Менеджмент організацій". – Х.: ХНАМГ, 2011. – 367 с.
3. Александрова А.Ю. География мировой индустрии туризма. – М.: Аспект Пресс, 1998. – 412 с.
4. Александрова А. Ю. Международный туризм / А. Ю. Александрова. – М.: Аспект Пресе, 2002. – 470 с.
5. Бабарицька В. Екскурсознавство і музеєзнавство: навчальний посібник / В. Бабарицька, А. Короткова, О. Малиновська. – 2-ге, перероб. і доп. – К.: Альтерпрес РА, 2012. – 444 с.
6. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.: ВПЦ «Київ, ун-т», 2001. – 395 с.
7. Берлянт А. М. Картография: Ученик для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2001. – 336 с.
8. Бовсуновская А. Я. География туризма: учеб. пособ. / А. Я. Бовсуновская. – Донецк, ДИТБ, 2002. – 410 с.

9. Божок А. П., Осауленко Л. Є., Пастух В. В.. Картографія: Підручник для студ. геогр. спец. вузів / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2000. – 250 с.
10. Вишневіська О.О. Туристичне країнознавство: підручник / О.О. Вишневіська, А.Ю. Парфіненко, В.І. Сідоров. – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011. – 594 с.
11. Воронкова Л. П. История туризма: учеб. пособ. / Л. П. Воронкова. – М.; Воронеж: Моск. псих.-соц. институт: МОДЭК, 2001. – 303 с.
12. Воскресенский В. Ю. Международный туризм / В. Ю. Воскресенский. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 255 с.
13. Галасюк С.С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навчальний посібник / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 178 с.
14. Дмитревский Ю.Д. Туристские районы мира. – Смоленск: СГУ, 2000. – 224 с.
15. Емельянов Б. В. Экскурсоведение: Учебник / Б. В. Емельянов – М.: Советский спорт, 2003. – 216 с.
16. Квартальнов В. А. Теория и практика туризма: учебник / В. А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 672 с.
17. Крачило Н. П. Основы туризмозведения / Н. П. Крачило. – К.: Вища школа, 1980. – 117 с.
18. Литвинов Д. А. Справочник туриста (походно-полевое пособие). – Днепропетровск: ЭЦ "Восхождение", 2005. – 350 с.
19. Любіцева О. О. Туризмознавство: Вступ до фаху: підручник / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет". – 2008. – 335 с.
20. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України: навчальний посібник / О.О. Любіцева. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369с.
21. Николаенко Д. В. Рекреационная география: Учеб. пособ. / Д. В. Николаенко. – М.: ВЛАДОС, 2001. – 288 с.
22. Остапчук В. В. Історія туризму. / В. В. Остапчук, П. Ф. Коваль. – Ніжин, 2008. – 143 с.
23. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. / А.Ю. Парфіненко. – Х.: Бурун-книга, 2009. – 288 с.
24. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство: Навч. посібник / Ф. Д. Заставний (ред.). – К.: Знання, 2006. – 575 с.
25. Покоłodна М. М. Рекреаційна географія: навч. посібник/ М. М. Покоłodна; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 275 с.
26. Ратушняк Г. С. Топографія з основами картографії: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Вінницький держ. технічний ун-т. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2002. – 179 с.
27. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності / Т.Г.Сокол; за заг.ред. Орлова В.Ф. – К.: Грамота, 2006. – 264 с.

28. Сокол Т.Г. Основи туризмознавства: Навчальний посібник / Т.Г. Сокол. – К., ЗАТ «Слов'янський дім», 2006. – 76 с.
29. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посібник / В. І. Стафійчук. – К.: Альтерпрес, 2010. – 263 с.
30. Тімець О. В. Краєзнавство і туризм / Уманський держ. педагогічний ун-т ім. Павла Тичини. – К.: Знання, 1999. – 120 с.
31. Тимошенко Л. О., Лабарткава К. В. Спортивний туризм: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 ч. Ч. 1 – Л.: ЛДУФК, 2012. – 148 с.
32. Туристичне країнознавство: підручник / А.Ю. Парфіненко, В.І. Сідоров, О.О.Любицева. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2015. – 551 с.
33. Устименко Л. Історія туризму / Л. Устименко, І. Афанасьєв – К.: Альтерпрес, 2005. – 319 с.
34. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навч. посіб. / Н. В. Фоменко.. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
35. Шаповал Г. Ф. История туризма / Г. Ф. Шаповал. – Минск: ИП Экоперспектива, 1999. – 303 с.
36. Чагайда І. М. Екскурсознавство: Навчальний посібник / І. М. Чагайда, С. В. Грибанова – К: ІТФПУ, 2004 – 240 с.
37. Яценко Б.П. Країнознавство: основи теорії: навч. посіб./ Б.П. Яценко, В.К. Бабарицька. – К.: Либідь, 2009. – 312 с.